

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Elfizetési áram.
 Egy évre: Negyedévre 8 korona.
 Három évre 22 " "
 Hat évre: Negyedévre 5 " "
 Éves évre 20 "

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

== Egyeszsám ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Munka vagy háboru ?

— nov. 4.

A második ülészak megnyitása óta tulajdonképen csak tegnap kezdődött meg a parlament munkássága. Most került tárgyalás alá az indemnitás, hogy a nálunk mindig hosszadalmas költségvetési vita előadásával felhatalmazást kapjon a kormány az adókra és állami jövedékekre vonatkozó összes törvényeknek 1903. év első négy hónapjára való érvényben tartására és az állami kiadások fedezésére. Szó szerint idéztük a törvényjavaslatnak idevágó meghatározását, hogy világosan kiderüljön ebből, mit tartalmaz tulajdonképen az indemnitási kérelem.

És hogy azok is, a kik csak a javaslat címét ismerik, megtudják, miről van tulajdonképen szó.

Semmi egyébről, mint hogy az állam kormányzata fennakadást ne szenvedjen.

Nincs semmiféle összefüggés tehát valamely kormány iránti bizalommal, vagy bizalmatlansággal.

Az államháztartás zavartalan menetéről gondoskodni kötelessége minden törvényhozónak. A ki ezt megakadályozza, nem a kormánynak okoz kellemetlenséget, de törvénytelen állapotba sodorja az ország kormányzását, vagyis magát a kormányzást bénítja meg.

Jól tudja ezt nálunk minden politikus és azt is, hogy a felelősséget nem háríthatja el magától senki az indemnitás megadásának kérdésében.

Egy rendkívüli politikai és parlamenti helyzet, a minő négy év előtt fordult elő, sem mentette meg az exlex állapotot egyik félnek a felelősségtől sem és a mikor a törvénytelen állapot bekövetkezett, annak sajnálatos következményei el nem maradtak.

Hogy az idén ez újból megtörténhessék eleve kizártnak tartjuk, mégis alkalomszerű a kérdés előtérbe helyezése akkor, a midőn ellenzéki oldalról ismételen az obstruk-

cióval fenyegetőznek. Hogy komoly célja lehet-e egy ily parlamenti fegyvernek a jelen körülmények között, eleve is kétségbe vonjuk, de hogy bárminő természete is legyen az esetlegesen hosszabb indemnit vitának, annak mindenképen csak káros hatásai és következményei lehetnek, az tisztán áll előttünk.

Csak egy ténynyel állunk elő. A kormány már az ülészak elején nem kevesebb, mint 18 törvényjavaslatot jelentett be tárgyalásra, úgy hogy a Ház sok minden felett panaszkodhatik okkal, vagy ok nélkül, de arról, hogy a kormány munkatervéről nem gondoskodott, még a legadázabb politikai ellenfél sem beszélhet komolyan.

A bejelentett és részben már benyújtott javaslatok között a legfontosabbak kétségtelenül a véderő, illetve ujonc javaslatok és a perrendtartás, a melyet az igazságügyi bizottság immár második hete javában tárgyal. Ehhez hozzátéve a most benyújtandó közigazgatási, a kivándorlásról, biztosításról, uzsora-törvény módosításáról szóló javaslatokat és a többi tervbe vett reformokat, szinte kolosszális munka vár erre a törvényhozásra. Kérdjük, nem az ország legszentebb érdeke-e, komoly munkából fejleszteni az ország gazdasági és közmívelődési állapotát, előmozdítani haladását és nem az ország látná-e kárát és pedig igen nagy kárát annak, ha most meddő vitatkozás szakítaná meg, vagy is inkább akadályozná meg a serény tevékenységet?

És ha vannak függő kérdések, a melyek miatt aggodalom szállott a lelkekbe, ok-e ez arra, hogy más téren is pangás álljon elő?

A mi pedig a kormány működését illeti, készen fennmarad a költségvetési vita.

Lesz rá mód és alkalom, azt megbirálni és a kormányt esetleg felelősségre vonni. A Széll kormány-nak nincs oka kitérni a felelősség elől semmi téren, nem is akar, nem is tér ki előle. De azt az ország

jogos és komoly érdekei nevében elvárhatja, hogy a munkásságban a parlament meg ne bénítsa tetterejét és munkakedvét.

— nov. 4.

— **A tápéi választás.** A tápéi választás megvizsgálására kiküldött bizottság tegnap délelőtt 8 órakor Apponyi Albert gróf elnöklete alatt tartott ülésében Haydin Imre dr. referálása alapján egyhangulag úgy határozott, hogy a tápéi választókerület képviselőküldési jogát nem függeszti fel, mivel a kerületben megejtett vizsgálat betérjesztett adataiból azt a meggyőződést szerezte, hogy a kerületben a képviselőküldési jog felfüggesztését megokoló nagymérvű etetés-ítatás vagy vesztegetés elő nem fordult.

— **A póttartalékosok behívása ellen.** A 20,000 magyarországi póttartalékosoknak három évi katonai szolgálatra való behívása ellen Budapest fő- és szék város törvényhatósági bizottsága tudvalevőleg állást foglalt. Erre vonatkozó határozatot pártolás, illetve hasonló szellemű határozathozatal végett tegnap küldte meg Debrecen városának, mely ebben a kérdésben az e havi közgyűlésen fog határozatot hozni.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, nov. 4.

Az ismételen hosszabb parlamenti szünet után ma friss kedvben, vidám hangulatban gyűlt össze a Ház. Az előre és fenyegetően hirdetett harenak semmi nyoma, semmi látszata. Szabadelvűpartiak és negyvennyolcasok kedélyes enyelgéssel évődnek a folyosón és a sajtóbeli fenyegetőzések itt tréfás alakban vetődnek felszínre. Fejérváry Géza báró, a most ismét daliais honvédelmi miniszter Kossuth Ferencel társalog majd komolyan, majd élcelődve.

Szóval, sehol a viharok, vagy épen obstrukciónak semmi nyoma.

Ellenben a karzat zsufozásig megtelt érdeklődő hölgyközönséggel. A látcsövek egész ütege mered a karzatok felé és a mikor az egyikbe Fejérváry miniszter is betekintett, hirtelen felkerekedett és a másik pillanatban már a karzaton termett, a hol két bájos hölgy-

TULHÁLMAZOTT RAKTÁR MIATT

ROZSA LAJOS

Nagy ár leszállítás

Női felöltő és kaban árúházában

nek mutatta be és meg a parlament nagyságait. Idő közben Apponyi is megnyitotta az ülést és egy napirend előtti vita után, a melyben Széll Kálmán miniszterelnök zajos elismerésben részesült szókimondásáért és szokott nyíltságáért, az indemnitásra került a sor.

Kossuth Ferenc volt az első ellenzéki szónok, a ki hosszabb lélekzetű beszédben vette sorra a kormány „bűneit”, hatást nem igen tudott kelteni velök és végül is egy bókkal zárult be.

Zichy János gróf a néppárt nevében nem viseltetett bizalommal a kormány iránt, de ezt röviden indokolta meg.

A szünet után Holló Lajos beszélt. Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Plósz Sándor, báró Fejérváry Géza, Darányi Ignác, Láng Lajos és Cseh Ervin.

Elnök az ülést fél 11 órakor megnyitja, több jelentést terjeszt be; Eszterházy Kálmán gróf és Seemayer János egészségük helyreállítására hat heti szabadságot kértek. A ház megadta.

A kérvények.

Lengyel Zoltán a napirend előtt szólalt fel és kérdőre vonja a kormányt, hogy miért nem tűzik tárgyalásra a kérvényeket, holott sok sürgős kérvény fekszik a Ház előtt. Sürgeti az olasz borvám megszüntetése, az önálló vámterület felállítását és Kossuth Lajos érdemének törvénybeiktatása tárgyában beadott kérvények tárgyalását, különösen pedig Kossuth Lajos szobrának felállítását sürgető kérvényeket kéri számon. E tekintetben azt tapasztalja, hogy a miniszterelnök bujkál, bizonyítja az is, hogy e kérvényeket nem engedi tárgyalatni, holott azt már többször megígérte. Ennélfogva az elnökhöz fordul és tőle kéri a kérvényi bizottság utasítását hogy az tárgyalja mielőbb a kérvényeket. Kéri Apponyit, szolidaritást vállal-e a kormány eme eljárásáért?

Széll Kálmán miniszterelnök: Mindenek előtt megjegyzi, hogy semmi kifogása sincs az ellen, hogy e kérvényeket a bizottság tárgyalja és bármely napon, akár mikor is a Ház elé kerüljenek. A mi pedig a bujkálást illeti, ezt a vádat különösnek tartja akkor, a midőn már a mult ülészakban is megmondta, hogy a Kossuth-szobor felállítását ellen semmi kifogása sincs, annak felállítását semmi tekintetben sem fogja meggátolni. (Zajos helyeslés.) A bujkálás vádját tehát határozottan visszautasítja. (Zajos helyeslés jobbról.)

Elnök kijelenti, hogy a bizottságok működésére semmi befolyással sincs.

Következett a napirend:

Az indemnitás.

Neményi Ambrus előadó elfogadásra ajánlja az indemnitást, miután a költségvetés tárgyalása rendszeresen hosszabb ideig szokott tartani s így január 1-ig letárgyalható nem lesz.

Kossuth Ferenc: Törvényeink értelmében a költségvetést évről-évre kell megállapítani, holott a kormány évről-évre indemnitással kér. Hogy mennyire a

törvényből folyik a költségvetés évenkénti letárgyalása, hivatkozik Deák Ferencnek 1868. november 9-iki beszédére, a melyben Deák maga sarkalatos törvénynek mondja az ország ama jogát, hogy a költségvetést csak évenként lehet megállapítani. De hát Deák szelleme nagyon távol lehet innen. Még Deák helyét is, a melyet a régi, kopott, de kényelmes házban respektáltak, ott hagyták, ne hogy itt zavarja a kedélyeket. Itt vagyunk ez aranyos talmi márványos házban, a hol talmi alkotmány van, mert ez is repedezik, mint a parlament márványa.

De bizalmatlanságból sem fogadja el a költségvetést, mert a függetlenségi és 48-as párt egyetlen 67-es kormány iránt sem viseltetik bizalommal, de specifikusan nem viseltetik bizalommal e kormány iránt a következő okból:

Először is a közösuégi kiadások miatt, mert ezek tulonnan túl megterhelik az országot. A történelemből bizonyítja pedig, hogy a közös költségek nem a pragmatika szankciójából folynak. Bizalmatlanok a kormány iránt, mert a kvótát az ország szegénysége ellenére is egyre emelik, holott az eddigi kvóta is elviselhetetlen volt. Bizalmatlanok a katonai javaslatok miatt is. Az ország kiaknázott erejét gyöngítette már az a célzat is, hogy a póttartalékosok bemutatásával emelték volna a létszámot és a költségeket. Ha ezt a javaslatot visszavonják és az ujonclétszámot emelik fel, az eredmény ugyanaz.

Kubik: Próbálják csak ide hozni! (Derültség.)

Kossuth: De ezt törvényerőre sem emelhetik, mert Ausztriában már obstrukciót hirdetnek ellene és csak nem gondolja a kormány, hogy még ily nemű javaslatot is a 14 § al enged törvényerőre juttatni Ausztriában, holott ezt a parlamenteknek kell megszavazni.

Ez a kormány a civillistát is két millióval akarja emelni. — Különösnek tartja, hogy a kormány olyan időben meri a civillista emelését kérni, amikor az ország a legszegényebb. (Igaz!) Hiszi, hogy a tuloldalon levő képviselők lelkiismerete is megszólal, a mikor ilyen lehetetlen követeléssel állanak elő. Mi 9 millió koronát fizettünk eddig is az udvarnak. Ebből csak 720,000 koronát költenek el itt, de sőt még ezt sem, mert az ebből megtakarított összegből kezdték építeni a kir. palotát, de még 10 millió kamatmentes kölcsönt is adott az állam erre. E tartozásra az udvar most évenként 640,000 koronát akar visszafizetni. Igen ám, de maga a kamat 800,000 korona volna és így a 10 millió adósság tulajdonképpen évenként 140,000 koronával emelkedik. (Élénk derültség, tetszés.) Azt mondják, hogy a főhercegek 1873 év óta megszorodtak. Ezt az ország eddig valóban nem tudta. (Derültség.) Közülök hármát kivéve sohasem látunk. Tiitakozik tehát a civillista emelése ellen. (Helyeslés.)

Végül a paktumról szól és hosszabban bizonyítja, hogy ők ugy értették, hogy 1903. évi december 31-ig meg kell okvetlenül lennie a közös általános vámtarifának, még pedig törvényes alakban. (Helyeslés a szélbalon.) Ezt ők hazafisági kérdésnek tekintik. És a miniszterelnök hasztalan veszi elő ékesszólását az ellenkező bizonyítására. Az Egyesült Államokban az a vélemény, hogy nagy-eszü, nagytehetségű emberek nem valók

a kormányelnöki állásra. Bexter egyik legnagyobb eszü ember volt és mint miniszterelnök semmit sem tudott produkálni. A miniszterelnök csak nagy polemikus tehetségével vitathatja el álláspontja helyességét, de nem cáfolhatja. Az indemnitást nem fogadja el. (Helyeslés a szélbalon.)

Zichy János gróf: Ugy látszik, hogy nálunk már kormányozni sem lehet indemnitás nélkül. Minden évben megrögzött szokásként kérnek folyvást indemnitást, holott az idén erre valóban nem lett volna szükség. De hát fél éves parlamenti szünet volt és most egy hónap is meddön telt el. Az indemnitást elvi okokból, de bizalmatlansághól sem fogadja el. Fokozza bizalmatlanságát a politikai viszonyok zavaros volta is. — A nemzetgazdasági politikai kérdésekben oly ellentétek vannak magában a szabadelvű pártban, hogy egészséges gazdasági politikát ez a kormány nem is csinálhat.

Az Ausztriával folytatandó kiegyezési tárgyalásoknál követeli, hogy a nemzet érdeke tartassék szem előtt. Elismeri a kormány működését a kiegyezési tárgyalás okát illetőleg, de mégsem bizik a kormányban és a költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a néppárton.)

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után

Holló Lajos: A legföltettebb kineveztettedek óta a magyar országgyűlésnek a budget megszavazási joga és ezt most egyszerűen a dinasztia jogává akarják tenni. Nagy félre értésre mutat is, hogy most akarják a civillistát felemelni, a mikor a nép hihetetlenül szegény. A létszám felemelés ellen is határozottan tiltakozik, mert nem tartja a lelkiismerettel összeegyeztethetőnek, hogy háboru esetén készületlen és rosszul fegyverzett embereket a biztos halálba kergessenek. A kormány a dinasztiaival szemben függesben van, holott erős nemzeti irányt kellene kifejtenie. A nemzet szuveren jogát meg kell őrizni a korona akarásával szemben. Nem fogadja el a javaslatot.

Bedőházy János szintén a javaslat ellen beszél pártszempontból és felsorolja aggodalmait.

Ezzel az ülés véget ért.

A vitát szerdán folytatják.

A kamara közgyűlése.

— nov. 4.

A debreceni kereskedelmi és iparkamara 1902. évi november hó 13-án, azaz csütörtökön 3 és fél órakor, rendes közgyűlést tart.

A napirend tárgyai:

1. Elnöki előterjesztések. (1—18.)
1. Gyász esetekről.
2. A kamarai székház felavatási ünnepéről s az azzal kapcsolatban tartott orsz. kamarai gyűlésről.
3. Kereskedelmi és ipari orsz. gyűléseken való részvételükről.
4. A székházépítés költségeinek végleszámolásáról.
5. A kerületben szervezett újabb háziipari tanfolyamokról.
6. A hazai kereskedelmi és iparkamarák 1901. évi összesített jelentéséről.
7. A kamara 1901. évi zárszámadásainak jóváhagyásáról.
8. A debreceni ipartestületi betegsegélyező pénztárának engedélyezéséről.
9. A fényképészetnek s a vele ro-

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz” Debreczen, Főter, a városházzal szemben.

Ajánlja a teljesen szinmentes s kiváló jó hatású „Mollitergin” arcz s kéz bőr finomító szszépitő szerét, mely folyadék amíg ártalmatlanságára nézve teljesen egyezik a vaselin s glycerinnel, hatásra nézve azokat jóval felülmúlja. Hatása gyors s biztos. A szél kifújta arczot vagy kezeket a legrövidebb idő alatt fehérré, puhává s üdévé teszi, s powder alá is igen ajánlható. Mint bőrápoló szer náratlan! Egy üveg „Mollitergin” ára 1 korona.

kon miveleteknek az ipari foglalkozások közé sorolásáról.

10. Keresk. miniszteri válaszok a kamara felterjesztéseire a máv. zónája, továbbá a Debrecen—Miskolc—kassai vonatösszeköttetés javítása tárgyában.

11. Az ország gazdasági önállósága érdekében tett felterjesztésük s köriratunk visszhangja.

12. A kamarai kerület törvényhatóságaiiban az ipartanácsok ujjaalakításáról.

13. Alapítványok és javadalmaszások tárgyában tett véleményezésekről.

14. Törvényszéki irásszakértő és kereskedelmi ülnök kinevezése tárgyában tett javaslatok.

15. A debreceni nőegylet államsegélye érdekében tett felterjesztés.

16. A sertéskereskedők kérelme a vasuti forgalom kedvezőbb lebonyolítása iránt tett felterjesztés.

17. A zsolnai orsz. iparkiallitás 1903-ban.

II. Titkári jelentés az ügyforgalomról.

III. A kamara 1903. évi költség előirányzata.

IV. A kis és középkereskedők kötelező társulása.

V. A kövező és burkoló ipar képesítéshez kötése.

VI. A bélyegzők, sor- és lapszámzó gépek helyzete a megrendelésgyűjtési törvény tekintetében.

VII. Hazai iparcikkek esarnoka a máv. állomásain.

VIII. Szabolcs vármegye háziipara.

IX. Szabályrendeletek a kéményseprő-iparról.

1. Szabolcs vármegye kéményseprési szabályrendelete.

2. Szatmár vármegye kéményseprési szabályrendelete.

X. Kézizálogüzlet Kis-Várdán.

XI. Vásárok — vámok — helypénzek.

1. Mezőtur város kövezetvám-szedése.

2. Kisujszállítás kövezetvám-szedése.

3. Técső község vásárendéylezése.

4. Egyek község vásárendéylezése.

XII. Társkamarak megkeresései.

1. A hazai ipar támogatása kérdésében.

2. A kamarák portómentessége.

3. A törzskönyvi nyilvántartások bajjai.

4. A hazai ipar a fürdőhelyeken.

XIII. Államsegély iránt folyamatban tett ügyek.

XIV. Kérvények segélyezés iránt.

a) Tanonciskolák kérvényei.

b) Kérvények ösztöndíj iránt.

XV. Indítványok.

1. Szent-királyi Tivadar indítványa dohánytőzsdék vasárnapi munkaszünete tárgyában.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Könyvkereskedők szakiskolája. A könyvkereskedők országos egylete a napokban Budapestten tartott ülésén fontos határozatot hozott. Elhatározták ugyanis, hogy könyvkereskedelmi szakiskolát állítanak fel, a könyvkereskedő tanulók gyakorlati és elméleti oktatására. A jelen volt tagok nagy lelkesedéssel fogadták el az indítványt és rögtön felajánlottak az iskola céljaira 600 koronát. Az első tanfolyam 1903. januárban nyílik meg s ebben csak budapesti könyvkereskedő tanulók vehetnek részt.

Oroshazi házikenyér sütőde. Sütőde: Piacz utca 79.

Van szerencsénk a n. é. közönséggel tudatni, hogy sütődénket megnagyobbítva még több kemenczét állítuuk fel, a melyek jövő hét végén elkészülnek, a mikor a házhoz hordást is megkezdjük.

Fő elárusítás: Simonffy-utca 2. Városi bérház a, husárucesarnokkal szemben.

Árvaügyi gyűlés a ref. egyháznál. Tegnap délután 5 órakor a ref. egyház-épület tanácstermében árvaügyi bizottsági ülés volt Dicsőffy József lelkész elnöklése alatt, melyen a folyó ügyeket tárgyalták le.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

— nov. 5.

A jog- és pénzügyi bizottság tegnap délután Vecsey Imre elnöklésével ülést tartott, a melyen a novemberi városi közgyűlés tárgysorozatát készítették elő.

Az ülésen jelen voltak elnökön kívül Komlóssy Artur, Kemény Mór, Kernhoffer József, Abrahám László, Kovács József, Roncsik Lajos, Vargha Károly bizottsági jegyző.

Az ülésről szóló tudósításunk a következő:

(Drágasági pótlék a napdíjasoknak.)

Az ülés egyik legérdekesebb pontja volt a városnál alkalmazott napdíjasok drágasági pótlékának kérdése. A városi napdíjasok ugyanis az utóbbi években a téli hónapokra drágasági pótlékban részesültek. Ennek a fizetési pótléknak havi 10—10 koronában való kiutalását most is kéri a téli hónapokra.

A bizottság a rendelkezésére bocsajtott adatok alapján megállapította, hogy a városnál igen sok napdíjasnak 70—80 krajcár a napdíja. A legtöbb napdíjas pedig nős ember s tény hogy ebből a szegényes fizetésből lehetetlen családot fenntartani.

Kemény Mór épen ez okokból megszavaztatni kéri a drágasági pótlék megadását.

Komlóssy Artur: Érzelmileg alapokon indulva el, természetesen hogy ebből a szempontból javasolni kell a drágasági pótlék megadását a közgyűlésnek, de alig hiszi, hogy a közgyűlés többsége elfogadja a jog- és pénzügyi bizottság javaslatát.

Roncsik Lajos is abban a véleményben van, hogy a közgyűlésen a drágasági pótlék kiutalását képtelenség keresztül vinni, miután a közgyűlés az ilyen s ehhez hasonló célokra felvett 20 ezer korona rendkívüli kiadási tételt is törölte a költségelőirányzatból.

A bizottság kimondta, hogy bár szeretne a napdíjasok helyzetén segíteni, de miután ez a pótlék emelése nélkül kivihetetlen, a már meglévő állapoton nem segíthet. Figyelmébe ajánlja azonban a tanácsnak, hogy a jövőben 2 korona napdíjon alól ne vegyen fel a polgármester napdíjasokat.

(Átiratok.)

Szabolcs vármegye lelkes hangú átiratot küldött Debrecennek, a melyben adakozásra szólítja fel a Kassán felállítandó Rákóczi Ferenc szobor javára.

A jog- és pénzügyi bizottság javasolja, hogy e tárgyban a polgármester a jövő év januárjában hívja fel adakozásra a város közönségét, illetve a nemes, kegyelet és hazafias célra indítson gyűjtést.

Pozsony megye a választási törvény revíziója tárgyában sürgető feliratot intézett a képviselőházhoz. Ezt az átiratot pártolás végett megküldték Debrecen városának is.

A jog- és pénzügyi bizottság egy-

szerűen tudomásul venni javasolja az átiratot.

(A nőegylet tüzi fája.)

A debreceni jótékony nőegylet, a vezetése alatt álló szövőtanfolyam számára a téli hónapokra 5 öl tüzfát kér segélyképen a várostól.

A jog- és pénzügyi bizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy ezeket a természetbeni kedvezményeket nem kiterjeszteni, hanem inkább beszüntetni kell a városnál s épen ezért nem javasolja az öt öl tüzelőfa megadását, annyival is inkább miután a város a szövőtanfolyam céljaira már 6000 korona segélyt adott a városnak.

(A pallagi bérlő kérelme.)

A pallagi bérlő Steier Sándor bérlétének 6 évre való meghosszabbítását kérte a várostól. Ha a szerződését meghosszabbítják a kívánt időre, úgy kötelezi magát, hogy új épületet emel a gazdasági birtokon.

A jogügyi bizottság a bérlő meghosszabbítását javasolja a közgyűlésnek már csak azért is, mert Steier Sándor 8000 korona bért fizet, a mennyinél többet még nyilvános árverésen sem kapna a város.

(Ut a macsi pusztán.)

A macsi birtokosok még 1897-ben kérték, hogy a macsi pusztának a városhoz közel eső útját, melyet elszántottak tüneményes módon s melynek hiányát erősen érzik a gazdák, a kik a városról csak nagy kerülő utakon juthatnak birtokaikra, — a város nyitassa meg újra.

A gazdasági bizottság ezt az utat feltétlenül megnyitvatni kéri még pedig az uttestnek kisajátításával. Az ottani birtokosok földjeiknek egy-egy négyszög ölet 1 korona 20 filléért hajlandók átengedni.

A jog- és pénzügyi bizottság ajánlja az uttest megnyitását, de csak úgy, ha négyszögölenként a gazdák 50 fillértért hajlandók a földbirtokot e célra rendelkezésre bocsajtatni.

(Egyéb ügyek.)

Püspöky Imre volt városi színházi ruhatáros segélyért, özv. Kása Istvánné volt városi alkalmazott özvegye pedig kegydíjért folyamodott a városhoz. A jog és pénzügyi bizottság a kérvényeket a szegényügyi bizottsághoz javasolja utalni véleményezés véget.

A piaci és vásári rendtartásról szóló szabályrendeletet az e célból kiküldött bizottság javaslatának figyelemre vételével, elfogadásra ajánlja az ülés a közgyűlésnek.

Városi színház.

Három közlemény.

A Szabadság számára írta: Petür.

II.

Nem kívánhatom Debrecen város közönségétől, hogy erejét meghaladó áldozattal emelje a Városi Színházat országos jelentőségű műintézeté, ha ennek művészi kifejlesztése annyi pénzébe kerül, amennyit a város a legmagasabb célra sem költhet.

Éppen ezért a Városi Színház megalapításának kérdésében előbb óhajtom

az ügy anyagi oldalát megvilágítani s utoljára hagyom azokat az előnyöket, melyek a házi kezelés mellett a város szellemi javait gyarapítanak s az általános művelődés terjesztésével színházat igazi kincs bányává nemesítenék.

Elismerem, sőt hangsúlyozom, hogy a város egyéb nagyfontosságú s nem kicsinyelhető feladatainak figyelembe vételével a Városi Színház megalapításánál nem mellőzhető az anyagi érdekek.

Igaz ugyan, hogy mihelyt a pénzügyi kérdés előtérbe nyomul, el nem hallgathatom azt az oktalanságot, mely a mostani rendszer fentartásában érvényesülne.

Hiszen most a város az évi *harmincezer korona* pénzátalozat fejében semmit sem kap. E szerint ily összegnek a színházra költése nagyobb pazarlás, mint az lenne, ha Debrecen városa még egyszer annyi pénzt fordítana a házi kezelésbe vett színház gyámlolására; de ezzel a pénzzel aztán a város közművelődési állapotait emelné magasabb színre s oly nemes, hatásában áldásos, eredményeiben üdvös színművészetnek vetné meg biztos alapját, mely színművészet a polgárság legszebb eredményeinek növesztene szárnyakat.

Az iskolákra is tömérdék pénzt költ a város és józan észszel senki se kérdi, vajjon ez a befektetés takarékpénztári részvényes gondolkodás szerint hoz-e kézzel fogható kamatokat? Kétség nélkül való, hogy az iskolák fentartására szánt összegek nem jövedelmeznek üzleti mérlegbe illeszthető értelemben semmit. És azért mégsem követeli senki, hogy tehát az iskolákra pénzátalozatot ne hozzon a város.

Gondolom az utcák világitása sem olyan vállalkozása a városnak, a miből valaha milliókat vagy akár csak egy fillért is szerezni lehetne. És lám az utcákat mégis világitják és valószínű, hogy a város fejlődésével, növekedésével, a városiasság igényeivel együtt a világitásra szükséges kiadások mindig növekedni fognak. És senki sem követelheti, hogy ne világitjuk a várost, ha csak nem akarjuk Debrecen a kisközségek rendjébe lefokozni.

Mindezt azonban csupán azért említem, hogy a városi polgárság soha sem szokott a köz javára nélkülözhetetlen anyagi költségek terheinek viseléséről a pénztári haszon elvei szerint határozni.

De ezekkel a példákkal nem akarok arra a következtetésre rámutatni, hogy ennél fogva a színház városításánál se riadjon vissza a törvényhatósági bizottság az áldozatoktól; mert ezek, ha kiszámítható kamatokban nem is, de eredményeik gyümölcsöző áldásosságában bőségesen megtérülnek.

Csupán azt kívántam fejtegetni, hogy még ha valóban terhet róna a városra a színház házi kezelésbe vétele, akkor is dus jutalmát élvezhetné a polgárság anyagi önzetlenségének.

Azonban erről ezuttal szó sincs.

A házi kezelésbe vétel útján megalapított Városi Színház ugyanis semmiféle áldozatot nem követel. Ez a művészeti intézmény a legesekélyebb anyagi költségtöbblet nélkül válhatnék a város elsőrendű, megmérhetetlen jótékony hatású szellemi tőkéjévé.

Nem kell ennek bebizonyítására számadatok halmazával előállani.

Elég, ha rámutatok ama körülményre, hogy 1890, tehát tizenkét év óta egyetlen debreceni színházigazgató se zárta le számadásait veszteséggel, Leszkay András, Tiszai Dezső és Komjáthy János ha nem is gazdagodtak meg, mindenestre évről-évre több és több tiszta jövedelmet szereztek a debreceni színház bevételeiből.

Mendő pénztári kimutatások, kiadási és bevételi tételek felsorolása helyett inkább azt említem, hogy Debrecen jó színházi állomás ugyan, de Arad és Nagyvárad aligha maradnak el Debrecen mögött. Legalább én úgy tudom, hogy Arad és Nagyvárad elsőrendű állomások, melyekért mindig a legkitűnőbb igazgatók versenyeznek. A bérlet sem Aradon, sem Nagyváradon nem jelentékenyen nagyobb a debreceni bérletnél, a színházi közönség sem feltűnően több és lelkesebb ott, mint nálunk. És Arad még sem ad egy fillér segítséget sem az igazgatónak; sőt a nyári szinkörért az igazgató fizet hater korona bért a városnak. És Arad mégis jövedelmező állomás. Nagyváradon sem kap az igazgató városi segítséget, a nagyváraditársulat rengeteg pénzbe kerül; és az igazgató mégis jó üzletet csinálhat, mert — jóllehet a színházi bizottság állandóan sok borsot tör az orra alá — nem szándékozik onnan elmenni.

Debrecen színházának jövedelmezősége egy perccel sem kisebb az aradi és nagyváraditársulathoz és Debrecen városához mégis évi *harmincezer korona segítséget* ad a színház céljaira.

Világosan kitetszik ebből, hogy a debreceni színház még a *harmincezer korona segítség nélkül is jövedelmező vállalat lenne*. Sokan pályáznának a debreceni színházra akkor is, ha a város egy fillért sem adna segítségül.

Ha tehát a város házi kezelésbe venné a színházat, ez az üzlet legrosszabb esetben *harminchéromezer koronát minden évben jövedelmezne a városnak*.

E szerint habozás nélkül házi kezelésbe kell venni a Városi Színházat.

Az első egy-két évben rá kellene a mostani évi segítséget költeni a beruházásokra, felszerelésekre.

De egy pár év múlva Debrecen városa az évi *harminchéromezer koronát* félretehethetné.

Tizenöt évig ha megszavazná s színházi célokra összegyűjtené a város ezt a pénzt, egy fillérenyi újabb külön megterhelés nélkül félmillió korona színházi alaptőkét teremthetne.

A színház évről-évre jövedelmezőbb vállalkozás. Visszaesés, pangás, vesztesség kellő szakértelmű és gondos művezetés mellett lehetetlen.

A város törvényhatósági-bizottsága tehát örök hálára kötelezi Debrecen polgárságát, ha egyhangú lelkes elhatározással elrendeli a színház házi kezelését és megalapítja az ország első Városi Színházat.

Nem kell hozzá jóstehetség, hogy pár év alatt Szeged, Arad, Nagyvárad, Kecskemét követni fogja a debreceni példát és a városi színházak a nemzeti színművészet páratlan virágzásának u korszakát teremtik meg

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmúzeum, nyitva minden vasárnap és ünneppon d. e. 9—12-ig.

Nov. 5. A szervezési szabályrendelet módosítása tárgyában kiküldött bizottság ülése a városházán d. e. 9 órakor.

Nov. 5. Debrecen város közigazgatási bizottsági ülése d. u. 4 órakor.

Nov. 8. A Csokonai-Kör választmányi ülése a városházán d. u. 4 órakor.

Nov. 9. Hajdúvármegye közigazgatási bizottság ülése d. e. 10 órakor.

Nov. 9. Joghallgatók matineja a Bika nagytermében d. u. 5 órakor.

Nov. 13. D. u. 3 és fél órakor. A kereskedelmi és iparkamara közgyűlése.

Nov. 19. Képkiallítás megnyitása a városházán.

Nov. 19. A tisztviselői év. ref. egyházkerület közgyűlése.

Vilmos huszárezred löversenye.

— nov. 5.

A tegnapi derült őszi délutánon valóságos kocsi-tábor volt a magánfogatok és bérkocsik serege a löversenyter előtt. Nagy és előkelő közönség nézte végig a közös huszárok löversenyét, melynek minden egyes futama igazán érdekelhette a sport kedvelőit, nemcsak a nagy mezőnyök, de a lovasok és lovak minőségénél fogva is.

Az emelvényen pompázó hölgyközönség sorában ott láttuk gróf Zedtwitz ezredesné, gróf Klebersberg Bélánét leányaival, Strada Gyulánét, László Elemérné, Mária assy alezredesné, Kirsch Frigyesné, Miskolczy Lajosné, Huzli Lujzát, Széll Farkasné, gróf Csáky Széll Mariannát, Nedeczky Ferencné, Engeszner lovaregyleti titkár családját, Szabó Sándornét, Bosznay Ilust, Szarukánnét leányával, Máyer Emilné leányával, Zádor Lajosné, Szabó Kálmánét leányával, stb. stb.

A katonai és polgári előkelőségek közül megjelentek gróf Wolkenstein ny. altábornagy volt főudvarmester, Puky Gyula főispán, Rieger Emil tábornok, Széll Farkas, gróf Zedtwitz Alfréd ezredes, Vecsey Zoltán, báró Gemmingen ezredes, Mária assy alezredes, Nagy Gyula alezredes, Király Gyula tanácsnok és még többen.

A versenyeket délután egy órakor kezdték meg. Célbírók voltak Rieger Emil tábornok, gróf Wolkenstein ny. altábornagy, gróf Zedtwitz Alfréd ezredes, Nagy Viktor alezredes, Horváth Lajos őrnagy és báró Ulm Ferenc százados. — Versenyigazgatóság: Mária assy László alezredes, gróf Stahrenberg Vil-

mos százados, lovag Keil Henrik főhadnagy és báró Podmaniczky Béla hadnagy. Indító: Döry László százados. Pályafelügyelők: Kirsch Frigyes és Nedeczky Ferenc századosok. Mázslók: Clement Pál hadnagy és Nerhart Kristóf számvivő hadnagy.

A futamok alatt három, részben súlyos következményekkel járó baleset történt. Az első futam végén a cél előtti gát átugratásánál báró Podmaniczky Béla hadnagy lebukott lováról. Ajultan terült el a földön, míg az orvos és barátai hozzászaladtak s kocsin a pálya mellett levő őrházba szállították. Agyrázkódást szenvedett, állapota az esti órákban nyert értesülésünk szerint válságos. A szerencsétlenség nagy részvétet keltett a közönség soraiban.

A harmadik futamban Uray Tibor hadnagy esett le lováról. Az ijedtségen kívül egyéb baja nem történt, újból felugrott lovára s végigfutotta az egész futamot.

Nagyobb baj nem történt a huszárrok versenyében. Miskár Imre közhuszár az első századból éppen az emelvény előtt felállított árkos sövényakadályán bukott le lováról, elterült a földön s az utánna rohanó négy ló keresztül vágatott rajta. Az egyik ló mellére lépett, a másik pedig arcát rugta meg. Apolás alá vették, sérülései komolyak, de aggodalomra nem adnak okot.

Egyébként a mezőnyök gyönyörűek voltak, az indítás majdnem mindig sikerült s feltűnő volt az egyes futamok gyors tempója. A kitűzött tiszteletdíjak, egytől-egyig csinos, sőt művészi becsesel bíró tárgyak, az emelvény előtt voltak kiállítva. Egyébként a verseny részletes eredménye következő:

I. Gát verseny. A négy elsőnek tiszteletdíj. Három éves és idősebb lovaknak. Távoiság 2400 méter.

Első lett gróf Keglevich György hd. Csopor ja. (lov. Straznitzky százados.)

Második: báró Berg Hermann száz. Tricolore ja. (lov. tulajdonos.)

Harmadik: báró Podmaniczky Béla hd. Wasterer-je. (lov. Edlinger hd.)

Negyedik: gróf Stahremberg Vilmos száz. Fahr-dahin-ja. (lov. tulajdonos.)

Futottak még Chernel György száz. Katió-ja, Horváth János főhd. Vitéz-e és Edlinger Oszkár hdgy. Sparrafucile-je A verseny végén báró Podmaniczky Béla lebukott.

II. Tiszti szolgálati lovak vadászversenye. Tiszteletdíj a négy első lovasának. Szolgálati lovak részére, miket a tulajdonos köteles lovagolni. Távoiság 5002 m.

Első: gróf Haller Pál hdgy. Anasztázia-ja.

Második: Keil Henrik főhadnagy Amor-ja.

Harmadik: Edlinger Oszkár hdgy. Tök-je.

Negyedik: Uray Tibor hadnagy Benő-je.

Minden lovat tulajdonosa lovagolt. Futottak még Horváth János főhd. Tüské-je, báró Kapri Valér Töl-je, gróf Keglevich György hdgy. Szilas-a, Nagy Leóhdgy. Branár-ja, Sikenderovich Tamás tiszth. Abos a, Nikitovics Izidor tiszth. Ocsém-je. — A master után lovagolva erős verseny fejlődik ki, végül Haller két hosszal győz.

III. Félvér akadályverseny. Tiszteletdíj a négy első ló lovasának. Négy éves és idősebb belföldi félvér lovak számára. Távoiság 3200 m.

Első: gróf Haller Pál hadnagy Svengali-ja. (lov. tulajdonos.)

Második: Nedeczky Ferenc száz. Julesá-ja. (lov. Chernel száz.)

Harmadik: báró Berg Hermann Panni-ja. (lov. tulajdonos.)

Negyedik: Strada Gyula száz. Arkanus-a. (lov. tulajdonos.)

Futott még Fanta Géza főhdgy. Mesé-je és Uray Tibor hdgy. Vihar-ja. Uray az első gátnál lebukott, baja azonban nem történt, gr. Haller hdgy. könnyen aratja második győzelmét.

IV. Huszárrok vadászversenye. Az öt elsőnek tiszteletdíj. Két közhuszár lovagol minden századból, követve a Mastert.

Első: Nagy János 5. század. (Fehér szalag.)

Második: Szár Bus Antal 5. század. (Fehér szalag.)

Harmadik: Sivkó Ferenc 3. század. (Kék szallag.)

Negyedik: A 6 század és ötödik: az első század egy-egy legénye. A tizenkét huszár szilaj rohanásban halad. A célnál majdnem mind együtt vannak, végre a két fehér szalagos rohan be elsőnek. Miskár huszár leest. A verseny után melegen üdvözölték báró Berg századost, a két első huszár századának parancsnokát.

V. Tiszti szolgálati lovak akadályversenye. A négy első ló lovasának tiszteletdíj. Tiszti szolgálati lovak részére. Távoiság 3200 m.

Első: báró Podmaniczky Béla hdgy. Palócz-a. (lov. Fanta fhdgy.)

Második: báró Fekete Aladár Anton-ja. (lov. tulajdonos.)

Harmadik: Ruttkay Ferenc hdgy. Radstadt-ja. (lov. tulajdonos.)

Negyedik: gr. Széchenyi Pál Apell-je. (lov. tulajdonos.)

Futott még Clement Pál hadnagy Pantheon-ja és Woricek Ernő hadnagy Signal-ja. Báró Fekete Aladár erős iramban vezeti a versenyt egész az utolsó gátig, hol Fanta fhdgy befogja s canterben egy hosszal győz.

VI. Altisztek vadászversenye. Az öt első ló lovasának tiszteletdíj. Szolgálati lovak részére. Távoiság 3200 m.

Első: Lángi János őrm. 1-ső század (sárga szalag.)

Második: Bor Gyula őrm. 6-ik század (szürke szallag.)

Harmadik: Szlifka Pál káplár 5-ik század (fehér szallag.)

Negyedik: Manuhardt Ignác káplár 1-ső század (fehér szallag.)

Ötödik: Csorba Lajos őrm. 2-ik század (zöld szallag.)

Az erős iramban a 2-ik és 4-ik század egy-egy lovasa kimaradt. A verseny végén Nedeczky Ferenc századost a győztes századosát üdvözölték.

VII. Nagy akadályverseny. Tiszteletdíj a négy első ló lovasának. Négy éves és idősebb lovak számára. Távoiság 4000 méter.

Első: báró Berg Hermann száz. Barkarol-ja. (lov. tulajdonos.)

Második: gróf Stahremberg Vilmos száz. Paquin-ja. (lov. tulajdonos.)

Harmadik: Strada Gyula százados Gestor-ja. (lov. tulajdonos.)

Negyedik: lovag Keil Henrik Wanderer-je. (lov. tulajdonos.)

Futott még Strassnieky százados Dandár-ja és báró Fekete Aladár hdgy. Tripos-a. Báró Fekete Aladár lova kidőlt a versenyből, a finischben báró Berg százados és gróf Stahremberg százados között erős küzdelem, végre előbbi egy hosszat győz.

* Szabadelvűpárti gyűlés. A debreceni I. kerület szabadelvűpártja e hónap 6-án esütörtökön délután 4 órakor a Bika szálló cukrász-termében I. kerületi pártgyűlést tart, melyre dr. Nagy Lajos az I. ker. szabadelvű párt elnöke ma küldte szét a meghívókat.

* Személyi hir. dr. Szűcs Miklós törvényszéki elnök tegnap visszatért Püspök-Ladányból, hol a járásbiróságot vizsgálta meg, elismerését fejezve ki a talált példás rend felett.

* A kamara költségelőirányzata 1903-ra.

Mint a közhatóságoknál a teljes nyilvánosság szempontjából szokásos és üdvös, a kamara is kinyomatta és közgyűlési meghívójához csatolva szétküldötte jövő évi költségelőirányzatát. Az elnökség által összeállított költségvetés világos és egyszerű munka, amellét beszédes írás, mely első tekintetre képet nyújt a kamara legközelebbi jövőjének programmszerű működéséről. Hét főtagozatra különöznönek el szükséglet kiadási tételei. A személyi kiadások körülbelül a régi keretben mozognak, némi fizetésemelés a fogalmazó és irodatiszt illetményénél van, ami a méltányosság folyamánya, s ami fedezetét találja a megszüntetett „drágasági pótlék“-ban. A személyi kiadások tételszerű felosztásában egyszersmind kidomborodik a módosulás alá kerülő új szervezet szándéka a segéd-személyzet rendszeresítése tekintetében az ideiglenes díjnokszemélyzet összébb-szorításával. A nyugdíjárulékokról szóló második főtétel állandó jellegű s tartozások kamatairól és törlesztéseiről felállított harmadik tétel pedig világosan feltünteti a kamara tartozási állását. A következő fejezet a dologi kiadásokat összesíti a múlt évi költségvetés és az előző évi zárszámadás adatainak összevetése alapján. Új rovat a csoportosításnál a „beruházások“ fejezete, mely a vagyonszaporodás egy alkatelemét állandósítja a számadásokban, az állami költségvetés mintájára. A szakoktatás, iparfejlesztés és humanizmus fejezetében kifejezést nyer a kamarának irányban vállott programja, mely az ipar barátainál csak megnyugvást kelthet. Szintén szöként esendül meg a kamarák előirányzati programjában az „iparos és munkás jóléti célokra“ előirányzott kiadási tétel. A szükségletek főösszege a 60.000 koronát közelíti meg, a bevételek ugyanennyire vannak előirányozva s a költségvetés néhány száz korona felesleggel zárul. A költségvetést a jövő esütörtökön tartandó kamarai rendes közgyűlés fogja tárgyalni.

* Ezer öl tűzifa. Az epres-kerti farktárban fogyatékn van a tüzelőfa. A hideg pedig itt ólalkodik a küszöbön s ma-holnap ugyancsak hozzá kell fogni a fűtéshez. A városi tanács tehát megbizta Király Gyula gazdasági tanácsnokot, hogy tegyen javaslatot, miképen lehet a bajon segíteni, hogy a közönség a fűtőanyag beszerzésénél fennakadást ne szenvedjen. Király Gyula tanácsos

tegnap tett jelentést a tanácsnak, mely szerint 1000 öl fát szállítanak a banki és fancieskai erdőből a faraktárba. Így hát Debrecen közönsége nyugodtan nézhet a téli időjárás elébe.

* **Érdekes találkozó.** Harminc évvel ezelőtt 1872-ben érettségiztek a budapesti piarista főgimnáziumban Darányi Ignác földmívelési miniszter, Wekerle Sándor a közigazgatási bíróság elnöke, Schmidt József volt államtitkár, ugyanakkor jártak itt hetedik osztályba Polónyi Géza, Szűry Dénes és még néhányan közéletünk előkelőségei közül. E fényes társaság most a többi volt nyolcadikos és hetedikes osztály-társakkal találkozásra készül. Az összejövetelt a jövő hónap valamelyik vasárnapjára tervezik fényes ünnepi lakoma keretében.

* **Debrecen legtöbb adót fizető polgárai.** A városi tanács a következő hirdetést teszi közzé: A törvényhatósági bizottság legtöbb adót fizető tagjainak (virilisek) névsorát az 1886. évi XXI. t. cz. 25. §-sa alapján minden évben az igazoló választmány állítja össze, s illetve igazítja ki és ugyanezen törvény 26. §-sa szerint a sorrend megállapításánál az állami, felekezeti, törvényhatósági és magánintézetek tanárai, a tudományos akadémiák tagjai, az akadémiai művészek, a folyóirat és lapszerkesztők, a lelkészek, az ipar- és kereskedelmi kamarák bel és kültagjai, ugyancsak a magyar állam területén érvényes oklevéllel bíró tudorok, tanárok, ügyvédek, bírák, orvosok, mérnökök, építésszek, gyógyszerészek, sebészek, bányászok, erdészek, gazdászok, gazdatisztek és állatorvosok összes egyenes állami adója kétszeresen számítható; további férj, vagy atya államadójába a nő, valamint a kiskorú gyermekek állami adója is beszámítandó, ha a nőnek, vagy a kiskorú gyermekeknek vagyonát kezeli. — Ehez képest értesítettük a város érdekelt lakosságát, hogy a legtöbb adót fizetőknek hivatalos kimutatása, Vecsey Imre tanácsnok, tb. főjegyző hivatali helyiségében (Városház I. emelet 7-ik sz. szoba) a folyó 1902. évi november hó 3-ik napjával kezdődő 8 napi közszemlélre kitétetni rendeltetett, s ott az megtekinthető; s ha az illetők ezen névjegyzék ellen felszólalni kívánnak, és illetőleg adójuk kétszeres beszámításának kedvezményét a jövő 1903. évre igénybe venni óhajtják: e végett ugyanezen hivatalos helyiségben üléselő igazoló választmány előtt a folyó 1902. évi november hó 11 és 12 napjain délelőtt P-12, és dulután 3-6 óráig előszóval, vagy írásban jelentkezzenek és jogosultságaikat igazolják, mivel későbbi felszólalások figyelembe vételét nem fogják.

* **Esküvő.** Reizmann Mór m.-szigeti fakeskedő tegnap tartotta esküvőjét Grünvald Erzsike kisasszonnyal, dr. Grünvald Zsigmond m.-szigeti ügyvéd bájos leányával. Az anyakönyvi szertartást Oláh Imre anyakönyvvezető végezte teljes díszben. Tanuk voltak dr. Mandel Sámuel ügyvéd Budapestről és Reizmann Samu takereskedő Kis-Várdáról.

* **A betegsegítő pénztár újabb alakuló gyűlése.** Mivel az ipartestületi betegsegítő pénztár november 2-ikán tartott alakuló gyűlése a segédek ellenállása folytán végleges megállapodásra jutni nem tudott, Bockó Sámuel rendőrfőkapitány november 9-én d. u. 2 órára a segédeket új gyűlésre hívja össze. A gyűlésen csak képesített iparosoknál alkalmazásban levő

képesített iparossegédek vehetnek részt, ha mint ilyenek az ipartestületi nyilván tartásban szerepelnek. A munkanélküli iparossegédek is részt vehetnek ha igazolják, hogy a debreceni kerületi betegsegélyező pénztár tagja. Mindezen igazolások november 9 d. e. 11 óráig eszköz-lendők. Együttal saját érdekükben figyelmezteti a főkapitány az iparossegédeket, hogy a gyűlésen minden zavargástól, rendtelenségtől tartózkodjanak, mert ellenesetben a kereskedelmi miniszter ide vonatkozó rendelete értelmében a segédek részéről választandó igazgatósági, felügyelő bizottsági, választott bírósági tagokat és a közgyűlési kiküldötteket a segédek véleményének mellőzésével saját hatáskörében fogja kinevezni.

* **Halálozások.** A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az anyakönyvi hivatalnál: Horváth Mihályné róm. kath. 46 éves, Szabó Józsefné ev. ref. 45 éves, Földvári Sándor ev. ref. 38 éves, Balog János ev. ref. 20 éves és Bihari Erzsébet ev. ref. 1 napos.

* **Jótékony adomány.** Egy jó lelkű adakozó, a ki ismeretlen chajt maradni, az ideai szőlőterméséből 90 liter bort ajándékozott az ispotályi szegényeknek, a kik közt az új bor alkalmából tartandó urvacsera napján fogják az ajándékot kiosztani. A jószívű emberbarátnak ez uton mond köszönetet a szegényház felügyelősege.

* **A Hortobágyról.** A mi nagy pusztánkon még mindig víg élet folyik. A nyáron legelőhiány miatt szűkölködő legelőjóságoknak most gazdag legelőben van részük, úgy hogy még azok is szívesen kihajtanak legelésre a jószágukat, akik a nyári szárazság miatt már hazatarteltek.

* **Eljegyzés.** Ippen I. József helybeli nagykereskedő jegyet váltott Rosner Adél kisasszonnyal Apatinban.

* **A kir. tábla határozata a Bródi-ügyben.** A törv. vizsgálóbírónak Bródi Henrik ügyében hozott határozatával, melylyel elrendeli a vizsgálati fogságot, másodszeri felebbezés folytán tegnap délelőtt foglalkozott a kir. tábla, mely az első határozatot indokainál fogva helyben hagyta, a Bródi Henriknek további vizsgálati fogságban tartását elrendelte.

* **Kábelgyűrű a föld körül.** Londonból táviratozzák, hogy most készült el az első kábelvonal Ausztrália és Canada közt és ezzel teljessé vált a kábelek gyűrűje, mely a földet körülövezi. Felsőzaddal ezelőtt tették le az első tenger-alatti távirda vonalát. Most a Londonban feladott sürgöny tengeralatti kábeleken, Canadán, Ausztrálián és Fokvároson át megkerülheti az egész földet és aránylag rövid idő alatt visszakerülhet Londonba. A Canada-Ausztráliai kábel hosszúsága 8000 angol mérföld.

* **Halálozás.** Bessenszőghi Nagy Lajos volt debreceni pénzügyigazgatósági hivatalnok tegnapelőtt 51 éves korában elhunyt. Tegnap temették el nagy részvét mellett.

* **Hangjegy nélkül.** A budapesti első honvédkerületi zenekar újabban azt a parancsot kapta, hogy az indulókat ezentul, mikor a csapat előtt játszik, hangjegy nélkül adja elő. Ennek következtében a zenekar műsora jóval kisebb lesz, mint eddig legalább a rendes szolgálatnál. Ha a zenekar a közönség számára játszik, szabad hangjegyet használnia.

* **Famagvak eladása.** A kereskedelmi miniszter a kerületi kereskedelmi és iparkamarához megküldte azon erdőtulajdonosok kimutatását, kik famagvak, jelesül: különböző lomb és fenyőfa magvak eladásával foglalkoznak. — Ezt a kamara azzal a megjegyzéssel hozza az érdekelt magkereskedők tudomására, hogy az idézett kimutatást, a melyben az eladandó famagvak mennyiségének egy-egy árá is fel van tüntetve, a kamara hirdetési táblájára a mai napon kifüggesztették.

* **Ellopták a szekerét.** Gali Lajos mikepércsi gazdálkodó kétségbeesetten panaszkolta a csendőrségnél, hogy valaki a szekerét, meg a lószerszámát ellopta. Mig ő a lovakkal odajárt, az ismeretlen tettes befogott az ő szép szekerébe, s felpakolva még a lószerszámot is illaberek eltűnt. — A csendőrség keresi a tettest.

* **Egy üveg édes pálinka.** Ganovszky Lajos helybeli Kossuth utcai kereskedőhöz beállított tegnap Szilágyi Istvánné helybeli asszony s ott többféle árut vásárolt. Mikor elment, akkor vették észre, hogy egy üveg édes pálinka hiányzik a helyéről. Az egyik segéd azt mondja, hogy Szilágyi Istvánné vitte el s ő azért nem szól, mert azt hitte, hogy az asszony megvette. Most a rendőrség előtt tárgyalják az édes pálinka ügyét.

* **Eltűnt libák.** Ujhelyi Géza újkerti lakosnak a tegnapi napon ismeretlen tettes elhajtotta 4 hizott libáját. A lopást feljelentette a csendőrségen, mely nyomozza a tettest.

x **A szerencse olyan, mint a lidérc.** Az emberek gyanúsága abban tűnik ki, hogy szerencsésüket egész életükön át ott keresik — a hol nem találják. A szerencse olyan, mint a lidérc, maga mutatja meg magát, csak észre kell venni. De aztán meg is kell fogni. A meddig a fény világít, addig kell kaparni utána.

A legutóbbi sorsjátékban a legnagyobb nyeresemény, a 60000 koronás jutalom, a Wolf Hugó bankháza által eladott sorsjáték beosztású sorsjegyre esett és így ezen legszerencsésebb főarúsító egyszerre nyolc szegény embert tehetett boldoggá. A hova a szerencse egyszer betette a lábát, ott jó ideig meg is szokot maradni, kísérelje meg tehát mindenki szerencsésjét és rendeljen sorsjátékokat Wolf Hugó bankházában, Budapest, Bálvány utca 10. Az új terv szerinti, 5000 nyereseménnyel szaporított XI. sorsjáték első osztályának húzása már 1902. évi november hó 20. és 21-én tartatik meg.

A sorsjegyek ára: egy egész 12 K., egy fél 6 K., egy negyed 3., egy nyolcad 1 K. 50 fillér.

S Z I N E A Z.

Színházi műsor:

Nov. 4. kedd: *Adám és Éva*, daljáték.
Nov. 5. szerda: *Adám és Éva*, daljáték.
Nov. 6. csütörtök: *Rejtett arc*, vígjáték.
Nov. 7. péntek: *Parazibonület*, dalmű, *Virágkádás*, vígjáték.
Nov. 8. szombat: *Rozenkranz és Gildenstein*, vígjáték.
Nov. 9. vasárnap. délután *A szombatosok*, színmű, este *Csokon szerzett világegyet, énekes bohózat*.
Nov. 10. hétfő: *Lotti eszévesei*, énekes bohózat.
Nov. 11. kedd: *Bank bán*, szomorújáték.

— (Rejtett arc.) Nagy az érdeklődés Blumenthal vígjátékának, a *Rejtett arc*-nak holnapi előadása iránt.

9945 tkv.
1902.

Árverési hirdetmény kivonat.

A debreceni kir. tszék mint tkvihatóság részéről közhirre téte-
tik, hogy dr. Nagy Kálmán ügyvéd
végrehajtónak Diószegi István el-
leni végrehajtási ügyében a debre-
czeni kir. tszék a debreczeni kir. já-
biróság területén levő a debreczen
puszta józsa 1054 sz. sztjvkvben
A+ 110b hrsz. a. felvett ingatlanra
694 koronában megállapított kikiál-
tási árban a végrehajtási árverés
elrendeltetvén, annak foganatosítá-
sára határidőül 1902. évi november
hó 21-ik napjának d. e. 9 órája
alsó Józsa községhezához kitzetett.

Kikiáltási ár a becsár, azonban
az árverésre kitett ingatlan szükség
esetén a kikiáltási áról is elfog
adatni. Az árverezni szándékozók
tartoznak a kikiáltási ár 10 száza-
lékát készpénzben, vagy óvadékké-
pes értékpapirban letenni, avagy az
1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmé-
ben a bánatpénznek a bíróságnál
előleges elhelyezéséről kiállított
szabályszerű elősmervényt a kikül-
döttnek át adni.

Az árverési feltételek a hivata-
los órák alatt a kir. tszék mint tkvi
hatóságnál alsó józsa község előljá-
róságnál tekinthetők meg.

A kir. tszék mint tkvi hatóság
Debrecen, 1902. évi augusztus hó
16 napján.

Harsányi Gusztáv.
kir. tkvi bíró.

Szőlőoltványok

szokvány minőségben és európai nemes
gyökerezés és sima vesszők mélyen leszá-
lított árkakon. Oltványok ezre 90-100 frt.
Mindenik a legkiválóbb bor és csomogfajokból, tszjztán,
teljes jóállással. Ha a szállítvány a megrendelésnek meg-
nem felelne, úgy az oda és visszazállítási költséget meg-
látamint a megrendelő által kifizetett díjazatot hiány nélkül
azonnal visszajutatom. Így mindenki ebbeli szükségletét
az én költségemen házához szállítva tekintheti meg.

ELŐMERÍTÉS.

Gleditschia csemeték és magvak.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénygyökény. Ez az
egyedül, melyből oly óriásos kerítés nevelhető pár év
alatt. Rendkívül csekély kizárással, melyen nemhogy em-
ber, de semmitéle állat, még az apró nyulak sem hatol-
hatnak át, úgy, hogy a bekerített részek teljesen kül-
csal zárhatók. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott
ültetési és kezelési utasítás mellékeltek. Bővebb
rajzok és véget szines fénynyomatu díszes árjegyzékek
nyomán és bémintve küldenek rendelési kötelezettség nél-
kül. Az árjegyzéken kívül egy oly könyvet kap ezzel, ki-
címét egy levelező lapon tudatja, mely nimesen az a ház
vagy család, ahol annak taralmát hasznosra nefordítanak,
városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál
egyaránt így még azoknak is érdekében áll, kik rendelni
semmit sem akarnak mert benne számos oly közlemények fog-
lal tainak melyek mindenkinek nagyszolgálatot tesznek.

Diócsemeték.

Czím: „Érmelléki Első Szőlőoltvány-Te-
lep.” Nagg-Kágya u. p. Szekelyhid.

Hirdetések

SZABADSÁG politikai napilap számára
jutányos áron
felvételnek.

Kert berendezések, tervekészítés saját
bokraimmal.

Alkalmi vétel!

Van szerencsém a virág-
kedvelő közönség szives tudomá-
sára hozni, hogy az őszi idény
bekövetkeztével szobai berende-
zésre szolgáló

élő disz-növényeimet

telhalmazott raktárom miatt a leg-
olcsóbb árban bocsátom áruba,
mely alkalom megragadását me-
legen ajánlom a nagyérdemű köz-
önség figyelmébe. Megjegyzem,
hogy növényeim debreczeni vízzel
vannak nevelve s így tartóság te-
kintetében minden máshonnan
hozottat felülmulnak.

A vásár alkalmával növ-
nyeimet a városház előtti téren
fogom árulni.

Kifogástalan minőségű

jácint és tulipán-hagymáim
megérkeztek.

Kertészeti telepem megtekintését
kérem!

Kiváló tisztelettel
PACZELT JÁNOS
mag- és virágkereskedő.

Tömélési diszítések és koszorúk

Finom izlés! — Pontos kiszolgálás!

SZÁMOS CSALÁD LEHET BOLDOGGÁ

CSEKÉLY RIZIKÓ MELLETT

A MAGYAR KIRÁLYI ÖSZTÁLYSORSJÁTÉK ÁLTALAMIRE

DÖNTŐ BIZONYÍTÉK

* AZON ELVITÁZHATLAN TÉNY, HOGY

MINDEN MÁSODIK SORSJEGY NYER.

KIOSZTÁSRA KERÜLNEK A SORSJEGYVÁSÁRLÓK RÖZTÖTTI
A KÖVETKEZŐ NYEREMÉNYEN:

ESETLEG **EGY MILLIÓ KORONA**

RESZL: **600.000 KORONA**

400.000 " "

200.000 " "

100.000 " "

90.000- 80.000- 70.000- STB. STB

A X. sorsjáték I. osztályu huzása már **NOVEMBER 20. és 21.**-én történik, s ehhez ismert szerencsésze-
imait ajánlja míg a készlet tart.

3/8 EREDETI SORSJEGY I. OSZTÁLYRA 1.50

1/4 " " " " 3.-

1/2 " " " " 6.-

1/1 " " " " 12.-

BENKŐ BANKHÁZA BUDAPEST,

VI. ANDRÁSSY-ÚT 79.

MEGRENDELÉSHEZ LEVELEZŐLAP IS ALKALMAS!

MINDEN MEGBIZÁSNOR POSTAI BEFIZETŐLAPOT

MELLÉKELNÜNK, MIALULT VÉVŐINKNEK AZON ELŐNYÖK VANNAK, HOGY

BEFIZETÉSEIKET, PORTOMENTÉSEN TELJESÍTETIK.

A bankházunkban vásárolt sorsjegyekre eső nyereményeket

bármely vidéki bank kifizeti, mégis a litorarfás céljából

ajánlatos a nyert összegeket közvetlenül nálunk átvenni.

KIVÁLÓ ERŐSÍTŐSZER

Farbenfabriken vorm.
Friedr. Bayer & Co. Elberfeld.

SOMATOSE

hushól készült és ennek tápanyagát
tartalmazó izlésien, könnyen oldható
Albumose készítmény a legkiválóbb
erősítő szer

gyenge és a táplálkozásban elmar-
adtaknak, ideg-, mell- és gyomor-
betegeknek, beleghyányosoknak, angol
kórban szenvedő gyermekeknek, fűb-
lőknek, nemkülönben

vas-Somatose

alkalmas a

sápkórosoknak

leaz ajánlja az orvosok által
Vas Somatose nem egyéb, mint a szor-
vos öszszetétel vasat, a melyen alká-
ban a vas az emberi testben van
jelen, tartalmazó Somatose
Somatose rendkívül gerjeszt
az étvágyat
Raktáron van az összes gyógyszer-
tárakban és gyógyszerterjesztő-
szabón.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.